

DOI: 10.33663/0869-2491-2021-32-515-522

УДК 343.72

О. В. ВАСИЛЕНКО,
аспірант Інституту держави і права
імені В.М. Корецького НАН України*
ORCID: 0000-0001-7548-9320

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННИХ ПЛАТЕЖІВ ЯК ОБ'ЄКТ ЗЛОЧИННОГО ПОСЯГАННЯ

Стаття присвячена проблемі визначення поняття системи електронних платежів як об'єкта, на який спрямовується кримінальне правопорушення. Запропоновано уточнене визначення загальноюридичного поняття системи електронних платежів. На його основі встановлено, що система електронних платежів як об'єкт злочинного посягання – це врегульований нормами права порядок суспільних відносин щодо переказу грошових коштів між учасниками платіжної системи за допомогою особливого платіжного механізму, який є сукупністю способів, інструментів, методів, що дають змогу здійснювати розрахунки, вчинювані з метою ефективного і безпечного переміщення коштів від платника до отримувача у часі і у просторі та регламентовані спеціальним законом та платіжними правилами, реалізуються на підставі договору, проти якого спрямоване злочинне посягання.

Ключові слова: система електронних платежів, платіжна система, об'єкт злочинного посягання, електронні гроші, платіжні засоби.

Василенко А. В. Система электронных платежей как объект преступного посягательства

Статья посвящена проблеме определения понятия системы электронных платежей как объекта, на который направляется уголовное преступление. Предложено уточненное определение общеправовых понятие системы электронных платежей. На его основе установлено, что система электронных платежей как объект преступного посягательства - это урегулированный нормами права порядок общественных средств между участниками платежной системы с помощью особого платежного механизма, который представляет собой совокупность способов, инструментов, методов, позволяющих осуществлять расчеты, совершаемые с целью эффективного и безопасного перемещения средств от плательщика к получателю во времени и в пространстве и регламентированы специальным законом и платежными правилами, реализуются на основании договора, против которого направлено преступное посягательство.

Ключевые слова: система электронных платежей, платежная система, объект преступного посягательства, электронные деньги, платежные средства.

* **Vasylenko Oleksandr**, Postgraduate Student of Koretsky Institute of State and Law of the NAS of Ukraine

Vasylenko Oleksandr. Electronic payment system as an object of criminal encroachment

The article is devoted to the problem of defining the concept of electronic payment system as an object to which a criminal offense is directed. A revised definition of the general legal concept of electronic payment system was proposed. Based on it, it was established that the system of electronic payments as an object of criminal encroachment – is regulated by the order of public relations for transfers of funds between participants in the payment system through a special payment mechanism, which is a set of methods, tools, methods to settlements, made for the purpose of efficient and safe transfer of funds from the payer to the payee in time and space and regulated by a special law and payment rules, are implemented on the basis of the contract, against which the criminal encroachment is directed.

Key words: *electronic payment system, payment system, object of criminal encroachment, electronic money, means of payment.*

Вступ. Стрімкий розвиток інформаційних технологій і новітніх засобів передачі різноманітної інформації зумовив докорінні зміни практично у всіх сферах суспільного життя. Це, своєю чергою, неминуче призвело до збільшення кількості правопорушень у сфері обігу інформації.

Одним із нововведень стало створення і розвиток системи електронних платежів, яка наразі міцно ввійшла у економічне життя нашої держави. За останні роки кількість платіжних операцій, які здійснюються за допомогою електронних платіжних систем, стрімко зросла, а одним із напрямів державної економічної політики є удосконалення функціонування такої системи та його всебічне забезпечення. Дійсно, системи платежів у електронному форматі максимально спрощують усі фінансові операції у сфері купівлі-продажу та сприяють швидкому здійсненню фінансово-економічних угод, що розвиває електронну комерцію.

Незважаючи на стабільне зростання обсягів електронних платежів і серед фізичних, і серед юридичних осіб, залишається невирішеним і цілий ряд проблем, з-поміж яких передусім недовіра значної кількості фізичних і навіть юридичних осіб до основного платіжного засобу електронної комерції – електронних грошей. І хоча заходи безпеки у цих системах достатньо ефективні, одним із першочергових завдань є забезпечення безпеки електронних платіжних операцій з боку держави на законодавчому рівні та вироблення ефективних засобів боротьби та запобігання злочинності у цій сфері. Зокрема, найбільш небезпечними кримінальними правопорушеннями, що посягають на порядок здійснення електронних платежів і нормальне функціонування системи таких платежів, є шахрайство, вчинене у великих розмірах, або шляхом незаконних операцій з використанням електронно-обчислювальної техніки (ч. 3 ст. 190 КК України), незаконні дії з документами на переказ, платіжними картками та іншими засобами доступу до банківських рахунків, електронними грошима, обладнанням для їх виготовлення (ст. 200 КК України), несанкціоноване втручання в роботу електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), автоматизованих систем, комп'ютерних мереж чи мереж електроз'язку (ст. 361 КК України), несанкціоновані дії з інформацією, яка оброблюється в електронно-обчислювальних машинах (комп'ютерах), автоматизованих системах, комп'ютерних мережах або зберігається на носіях такої інформації, вчинені особою, яка має право доступу до неї (ст. 362 КК України).

Найбільш суворим засобом забезпечення безпеки у будь-якій сфері, у тому числі у сфері здійснення електронних платежів, є кримінально-правові засоби,

що вимагає вироблення дієвих ефективних норм, які встановлюватимуть кримінальну відповідальність за вчинення злочинів у системі електронних платежів, а також удосконалення норм, які вже передбачають відповідальність за кримінальні правопорушення у цій сфері.

Огляд літератури. Дана проблематика у юридичній науці, зокрема у кримінальному праві, є відносно новою, оскільки лише завдяки сучасним технологіям та технологічним розробкам виникла і набула розвитку система електронних платежів. Але, незважаючи на це, ця проблематика стала предметом дослідження у сфері економіки та фінансів у працях таких авторів, як Л. А. Аврамчук, С. В. Воронцова, С. В. Герасимова, О. В. Єфремкіна, А. М. Новицький, В. М. Сокульський, І. О. Трубін та ін.

Юридичні аспекти регулювання відносин у систем електронних платежів, зокрема і кримінально-правові аспекти, є менш дослідженими, хоча ряд авторів займалися проблематикою юридичних аспектів у сфері електронних платіжних систем: О. І. Блонін, О. Є. Бичева, Н. Оліндер, О. О. Соловійова та ін.

Але переважна більшість питань як юридичного визначення окремих аспектів здійснення електронних платежів, визначення ряду термінів у цій сфері, так і кримінальної відповідальності за злочини у даній сфері залишаються відкритими, що створює ускладнення під час практичного використання системи електронних платежів.

Постановка проблеми дослідження. Чинне кримінальне законодавство містить окремі норми, які здатні забезпечити безпеку електронної платіжної системи (ч. 3 ст. 190, ст. 200, ст. 361, ст. 362). Але недостатня дослідженість окремих теоретичних аспектів кримінальної відповідальності за цей вид кримінальних правопорушень значно знижує ефективність кримінально-правової охорони даної сфери життєдіяльності. Одним із таких аспектів є теоретична невизначеність об'єкту, який підпадає під охорону кримінального законодавства. Зокрема, йдеться про відсутність теоретичного визначення системи електронних платежів з точки зору об'єкта, який поставлений під охорону кримінального закону.

Мета та завдання дослідження. Зазначене, а також важливість досліджуваної проблематики та необхідність підвищення ефективності чинного Кримінального кодексу України зумовлюють мету даного дослідження, яка полягає у визначенні поняття системи електронних платежів як об'єкта кримінально-правової охорони. Для досягнення цієї мети необхідним є удосконалення визначення поняття системи електронних платежів (електронної платіжної системи) з точки зору теорії кримінального права.

Виклад основного матеріалу. Кримінальні правопорушення, які вчиняються в системі здійснення електронних платежів, належать до якісно нового виду корисливої злочинності у банківській сфері, яка безпосередньо пов'язана з модернізацією економічних відносин у суспільстві. Вони охоплюють сферу економічних інтересів держави в цілому, окремих юридичних осіб, що здійснюють різні види підприємницької та економічної діяльності, а також окремих фізичних осіб, які використовують електронну платіжну систему у власних приватних інтересах. А тому, оскільки вказані злочини не є однорідними і зачіпають різнорівневі економічні інтереси, виникає потреба у виробленні універсальної кримінально-правової термінології з метою удосконалення нормативно-правової бази, яка регламентує відносини у сфері здійснення електронних платежів.

Крім того, оскільки йдеться про таку систему платежів, як електронна, то ці злочини порушують і певний порядок у сфері інформаційної безпеки – тобто безпека здійснення електронних платежів, безпека функціонування системи електронних платежів є складовою інформаційної безпеки.

Для визначення поняття системи електронних платежів з точки зору юриспруденції, зокрема і як об'єкта кримінально-правової охорони, необхідно спершу встановити саму сутність поняття електронної платіжної системи як економіко-фінансового терміна. Таке поняття надасть можливість визначити найбільш суттєві ознаки даного поняття.

Взагалі будь-яка платіжна система – це набір платіжних інструментів, банківських процедур і, як правило, міжбанківських систем переказу коштів, поєднання яких забезпечує грошовий обіг разом з інституційними та організаційними правилами та процедурами, що регламентують використання цих інструментів та механізмів¹. І будь-яка з таких платіжних систем, включаючи й електронну, повинна включати певні самостійні підсистеми, які функціонують кожна окремо, але узгоджено із іншими у окремій системі. До таких підсистем належать: системи «клієнт – банк»; внутрішньобанківські платіжні системи; системи міжбанківських розрахунків; системи масових платежів².

Створення системи електронних платежів зумовило виникнення такого специфічного засобу оплати, як електронні гроші, та розвиток електронної комерції, оскільки ці фінансові новації вимагали якісно нового підходу до врегулювання і систематизації відносин, які почали розвиватися у суспільстві (причому доволі швидкими темпами). Таким чином було утворено систему електронних грошей – сукупність суспільних відносин, що виникають між платіжними організаціями, банками-емітентами, учасниками платіжної системи при здійсненні розрахункових операцій з використанням електронних грошей³. Саме система електронних грошей є основою електронної платіжної системи, бо останні функціонують на основі електронного грошового обігу⁴. Електронні грошові засоби (електронні гроші) – це, по суті, цифровий еквівалент готівкових грошей, які зафіксовані на електронному пристрої чи на віддаленому сервері і зберігаються на спеціальних носіях (кредитні картки, електронні гаманці тощо). Електронні грошові засоби і грошові засоби на банківських рахунках втілюють у собі однорідні за своєю сутністю зобов'язальні вимоги клієнта та кредитної організації: тобто давно відомий «розрахунковий рахунок» та відносно новий засіб «електронний гаманець», по суті, являють собою різні способи зберігання та використання безготівкових грошей.

Визначення поняття електронної платіжної системи (системи електронних платежів), на жаль, не набуло належного розвитку ні в фінансово-економічній сфері, ні у юриспруденції, а ті визначення, що існують, не є чіткими та такими, що містять перелік суттєвих ознак таких систем. Електронна платіжна система визначається як системи, призначені для здійснення платіжних операцій у Інтернеті⁵. Більш конкретизоване поняття пропонується у інших джерелах: електронна платіжна система – це система розрахунків між різними організаціями та Інтернет-користувачами при купівлі або продажу будь-якого товару чи послуг через Інтернет; це зручний спосіб розрахунків для юридичних і фізичних осіб при здійсненні оплати будь-яких послуг і товарів⁶.

Чіткіше визначено поняття системи електронних платежів як власності Національного банку України: загальнодержавна платіжна система, що забез-

печує здійснення розрахунків між банківськими установами, органами державного казначейства на території України із застосуванням електронних засобів приймання, оброблення, передавання та захисту інформації⁷. Хоча навіть таке розширене тлумачення не містить усіх суттєвих ознак електронних платіжних систем, а тому не дає повного уявлення про сутність даного явища.

Як зазначається у деяких дослідженнях, до ознак системи платежів у цілому відносять такі: особливість її суб'єктного складу (платник і отримувач, національні, зарубіжні та міжнародні банківські установи); наявність сукупності взаємопов'язаних відносин між учасниками платіжної системи з приводу переказу грошових коштів; особливості платіжного механізму – сукупність способів, інструментів, методів, що дають змогу здійснювати розрахунки між учасниками платіжної системи; спеціальну мету взаємодії між суб'єктами платіжної системи (ефективне і безпечне переміщення коштів від платника до отримувача у часі та у просторі); здійснення діяльності учасників платіжної системи на підставі договору, закону та платіжних правил⁸. Вочевидь поняття системи електронних платежів (електронної платіжної системи) так само повинно включати всі вказані ознаки, що дасть змогу чітко визначити і сам характер суспільних відносин між суб'єктами – учасниками платіжних систем, а також встановити порядок таких відносин на законодавчому рівні.

Система електронних платежів, яка діє в Україні, за своєю сутністю та сферою діяльності не відрізняється від електронних платіжних систем в інших країнах. Тому і названі вище ознаки повинні бути їй властиві.

Враховуючи зазначені вище ознаки системи електронних платежів, ми маємо змогу запропонувати чітке визначення цієї системи: система електронних платежів – це взаємопов'язані відносини між учасниками платіжної системи з приводу переказу грошових коштів за допомогою особливого платіжного механізму, що є сукупністю способів, інструментів, методів, які дають змогу здійснювати розрахунки між учасниками платіжної системи, вчинювані із метою ефективного і безпечного переміщення коштів від платника до отримувача у часі і у просторі, що регулюються спеціальним законом та платіжними правилами і реалізуються на підставі договору.

Електронна платіжна система – це складова частина інформаційного простору, інформаційного обігу. Тому і безпека у сфері цієї системи також буде складовою інформаційної безпеки в Україні. Виходячи із законів логіки, частина не може мати сутнісно інше визначення, ніж ціле. Тому і електронна система платежів як об'єкт злочинного посягання буде корелюватися із визначенням інформаційної безпеки як об'єкта злочину.

Об'єкт злочину (злочинного посягання) у теорії кримінального права визначається по-різному. Не заглиблюючись у дискусію з приводу визначення цього поняття, зазначимо лише ту доктринальну теорію, яку використовуватимемо у даній статті та у наступних дослідженнях. Ми цілком поділяємо думку О.М.Костенка, який зазначає, що «сутність усіх злочинів полягає не в тому, що вони посягають на безпеку суспільства, тобто є суспільно небезпечними, а в тому, що вони є проявом сваволі і посягають на встановлений у суспільстві за допомогою законодавства порядок, необхідний для безпеки людства. Таким чином, загальним об'єктом будь-яких злочинів є не суспільна безпека, а закріплений у законодавстві порядок відносин між людьми, необхідний для

забезпечення безпеки кожного з них»⁹. З огляду на це ми підтримуємо точку зору щодо визначення об'єкта злочину таких дослідників, як О. М. Костенко, О. О. Кваша, А. В. Ландіна, А. С. Нерсесян, які визначають його наступним чином: об'єкт злочину – це охоронюваний кримінальним законом порядок відносин між людьми, що виникають у суспільстві з приводу матеріальних і нематеріальних предметів¹⁰.

Однак найбільш точним, на нашу думку, є визначення інформаційної безпеки як об'єкта злочинного посягання: інформаційна безпека як об'єкт злочинного посягання – це врегульований нормами права порядок суспільних відносин у частині реалізації інформаційної потреби фізичних та юридичних осіб, суспільства, держави, проти якого спрямоване суспільно небезпечне діяння¹¹.

Таким чином, система електронних платежів як об'єкт злочинного посягання – це врегульований нормами права порядок суспільних відносин щодо переказу грошових коштів між учасниками платіжної системи за допомогою особливого платіжного механізму, який є сукупністю способів, інструментів, методів, що дають змогу здійснювати розрахунки між учасниками платіжної системи, вчинювані з метою ефективного і безпечного переміщення коштів від платника до отримувача у часі і у просторі, регламентовані спеціальним законом та платіжними правилами, реалізуються на підставі договору, проти якого спрямоване злочинне посягання.

Висновки. У даному дослідженні уточнено визначення поняття системи електронних платежів (електронної платіжної системи), в якому були вказані усі найбільш характерні ознаки цієї специфічної системи: система електронних платежів – це взаємопов'язані відносини між учасниками платіжної системи з приводу переказу грошових коштів за допомогою особливого платіжного механізму, що є сукупністю способів, інструментів, методів, що дають змогу здійснювати розрахунки, вчинювані із метою ефективного і безпечного переміщення коштів від платника до отримувача у часі і у просторі та регламентовані спеціальним законом та платіжними правилами і реалізуються на підставі договору.

Система електронних платежів як об'єкт злочинного посягання – це врегульований нормами права порядок суспільних відносин щодо переказу грошових коштів між учасниками платіжної системи за допомогою особливого платіжного механізму, що є сукупністю способів, інструментів, методів, які дають змогу здійснювати розрахунки, вчинювані із метою ефективного і безпечного переміщення коштів від платника до отримувача у часі і у просторі та регламентовані спеціальним законом та платіжними правилами, реалізуються на підставі договору, проти якого спрямоване злочинне посягання.

Дане визначення вказує на специфіку електронної системи платежів як об'єкта злочину, а також містить перелік усіх найбільш важливих ознак цієї системи, що сприятиме правильній кваліфікації злочинів, вчинюваних у даній сфері. Проведене дослідження відкриває шлях до подальших теоретичних пошуків і практичних розробок у сфері кримінальної відповідальності за кримінальні правопорушення, що порушують порядок використання електронної платіжної системи.

1. Погореленко Н.П., Тертична К.С. Сучасний стан та перспективи розвитку платіжної системи України. *Молодий ученй*. 2015. № 1(16). С. 42. 2. Туманцова О.В. Реалії та перспективи розвитку системи електронних переказів в Україні. *Гроші, фінанси і кредит*. 2016. Вип. 9-2. С. 109. URL: <http://www.bsos.in.ua/journals/2016/9-2-2016/25.pdf> 3. Трубін І.О.

Платіжні системи на основі електронних грошей як складова системи електронних платежів. *Інформація і право*. 2013. № 2(8). URL: <http://ippi.org.ua/sites/default/files/13tiosep.pdf> 4. Трубін І.О. Платіжні системи на основі електронних грошей як складова системи електронних платежів. *Матер. Всеукр. наук.-практ. конф. до Дня науки «Проблеми та перспективи розвитку юридичної науки та освіти в Україні»*. Київ, Нац. авіац. універ., 17 травня 2012 р. Київ: Омега-Л, 2012. С. 479. 5. Система електронних платежів. *Термінологічний словник з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму, фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення та корупції* / А.Г. Чубенко, М.В. Лошицький, Д.М. Павлов, С.С. Бичкова, О.С. Юнін. Київ: Ваіте, 2018. С. 615. 6. Лопухова І.М., Єсіна О.Г. Електронні платіжні системи: класифікація та порівняльні характеристики. *Інформатика та інформаційні технології*. 2015. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/147039122.pdf> 7. Арбузов С.Г., Колобов Ю.В., Міщенко В.І., Науменкова С.В. Система електронних платежів Національного банку України. *Банківська енциклопедія*. Київ: Центр наукових досліджень Національного банку України і Знання, 2011. С. 403. 8. Соловьева Е.А. Преступления, совершаемые в платёжных системах: автореф. ... канд. юрид. наук. 12.00.08. Саратов, 2019. С. 18. URL: <http://test.ssa.ru/dissertation/referats/19-09-2019-1r.pdf> 9. Костенко О.М. Роль доктрини в кримінальному праві. *Законодавство України: проблеми та перспективи розвитку*. Вип. 1: Матеріали міжвузівської наукової студентської конференції 30 січня – 2 лютого 2000 р. Косів, 2000. С. 27–28. 10. Костенко О.М., Ландіна А.В. Об'єкт злочину: дискусію варто продовжити. *Право України*. 2008. № 4. С. 105. 11. Ландіна А.В. Інформаційна безпека як об'єкт злочину. *Правова держава*. Вип. 27. Київ: Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2016. С. 354–361.

References

1. Pohorelenko N.P., Tertychna K.S. Suchasnyi stan ta perspektyvy rozvytku platizhnoi systemy Ukrainy. *Molodyi uchenyi*. 2015. № 1(16). S. 42. [rus]. 2. Tumantsova O.V. Realii ta perspektyvy rozvytku systemy elektronnykh perekaziv v Ukraini. *Hroshei, finansy i kredyt*. 2016. Vyp. 9-2. S. 109. URL: <http://www.bses.in.ua/journals/2016/9-2-2016/25.pdf> [rus]. 3. Trubin I.O. Platizhni systemy na osnovi elektronnykh hroshei yak skladova systemy elektronnykh platezhiv. *Informatsiia i pravo*. 2013. № 2(8). URL: <http://ippi.org.ua/sites/default/files/13tiosep.pdf> [ukr]. 4. Trubin I.O. Platizhni systemy na osnovi elektronnykh hroshei yak skladova systemy elektronnykh platezhiv. *Mater. Vseukr. nauk.-prakt. konfer. do Dnia nauky «Problemy ta perspektyvy rozvytku yurydychnoi nauky ta osvity v Ukraini»*. Kyiv, Nats. aviats. univer., 17 travnia 2012 r. Kyiv: Omega-L, 2012. S. 479. [ukr]. 5. Systema elektronnykh platezhiv. *Terminolohichnyi slovnyk z pytan zapobihannia ta protyidii lehalizatsii (vidmyvanniu) dokhodiv, oderzhanykh zlochymym shliakhom, finansuvanniu terorizmu, finansuvanniu rozpovsiudzhennia zbroi masovoho znyshchennia ta koruptsii* / A.H. Chubenko, M.V. Loshytskyi, D.M. Pavlov, S.S. Bychkova, O.S. Yunin. Kyiv: Vaite, 2018. S. 615. [ukr]. 6. Lopukhova I.M., Yesina O.H. Elektronni platezhi systemy: klasyfikatsiia ta porivniialni kharakterystyky. *Informatyka ta informatsiini tekhnohii*. 2015. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/147039122.pdf> [ukr]. 7. Arbutov S.H., Kolobov Yu.V., Mishchenko V.I., Naumenkova S.V. Systema elektronnykh platezhiv Natsionalnoho banku Ukrainy. *Bankivska entsyklopediia*. Kyiv: Tsentr naukovykh doslidzhen Natsionalnoho banku Ukrainy: Znannia, 2011. S. 403. [ukr]. 8. Soloveva E.A. Prestupleniya, sovershaemye v platezhnykh systemakh: avtoreferat ... kand. iuryd.nauk. 12.00.08. Saratov, 2019. s. 18 URL: <http://test.ssa.ru/dissertation/referats/19-09-2019-1r.pdf> [rus]. 9. Kostenko O.M. Rol doktryny v kryminalnomu pravi. *Zakonodavstvo Ukrainy: problemy ta perspektyvy rozvytku*. Vyp. 1: Materialy mizhvuzivskoi naukovoї studentskoi konferentsii 30 sichnia – 2 liutoho 2000 r. Kosiv, 2000. S. 27–28. [ukr]. 10. Kostenko O.M., Landina A.V. Obiekt zlochyну: dyskusiiu

varto prodovzhyty. *Pravo Ukrainy*. 2008. № 4. S. 105. [ukr]. 11. Landina A.V. Informatsiina bezpeka yak ob'ekt zlochynu. *Pravova derzhava*. Vyp. 27. Kyiv: In-t derzhavy i prava im. V.M. Koretskoho NAN Ukrainy, 2016. S. 354–361. [ukr].

Vasylenko Oleksandr. Electronic payment system as an object of criminal encroachment

Introduction. *In recent years, the number of payment transactions carried out using electronic payment systems has grown rapidly. Despite the steady growth of electronic payments among both individuals and legal entities, a number of problems remain unresolved, which primarily include ensuring the security of electronic payment transactions by the state at the legislative level and the development of effective means of combating and preventing crime. in the specified area.*

The current criminal legislation contains certain rules that can ensure the security of the electronic payment system. But insufficient research of some theoretical aspects of criminal liability for this type of criminal offenses significantly reduces the effectiveness of criminal law protection of this area of life. One such aspect is the theoretical uncertainty of the object that falls under the protection of criminal law. In particular, there is a lack of theoretical definition of the system of electronic payments in terms of the object, which is placed under the protection of criminal law.

The aim of the article. *The importance of the researched problems and the need to increase the efficiency of the current Criminal Code of Ukraine determine the purpose of this study, which is to define the concept of electronic payment system as an object of criminal protection.*

Results. *Criminal offenses committed in the system of electronic payments belong to a qualitatively new type of mercenary crime in the banking sector, which is directly related to the modernization of economic relations in society. They cover the sphere of economic interests of the state as a whole, individual legal entities, as well as individuals who use the electronic payment system in their own interests. There is a need to develop a universal criminal law terminology in order to improve the regulatory framework governing relations in the field of electronic payments.*

Unfortunately, the definition of electronic payment system (electronic payment system) has not been properly developed either in the financial and economic sphere or in jurisprudence, and the existing definitions are not clear and contain a list of essential features of such systems.

Conclusions. *The system of electronic payments as an object of criminal encroachment - is regulated by law the order of public relations for the transfer of funds between participants in the payment system through a special payment mechanism, which is a set of methods, tools, methods to make calculations for effective and safe transfer of funds from the payer to the recipient in time and space and regulated by a special law and payment rules, are implemented on the basis of the contract against which the criminal encroachment is directed.*

This definition indicates the specifics of the electronic payment system as an object of crime, and also contains a list of all the most important features of this system, which will further contribute to the correct classification of crimes committed in this area.

Key words: *electronic payment system, payment system, object of criminal encroachment, electronic money, means of payment.*